

**Χαιρετισμός του Υπουργού Εσωτερικών κ. Κωνσταντίνου Ιωάννου στη 2^η
Συνεδρία των Επιτροπών Παρακολούθησης των Ταμείων Εσωτερικών
Υποθέσεων 2021-2027**

Πέμπτη, 30 Νοεμβρίου 2023, ώρα 9.30 π.μ., Ξενοδοχείο Radisson Blu (αίθουσα Skala)

Αξιότιμη Beate,

Εκπρόσωποι της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Ασύλου και του
Διεθνούς Οργανισμού Μετανάστευσης,

Πρόεδρε, μέλη και παρατηρητές των Επιτροπών Παρακολούθησης των Ταμείων
Εσωτερικών Υποθέσεων,

Εκπρόσωποι δημόσιων φορέων και Δήμων,

Κυρίες και Κύριοι,

Είναι με μεγάλη χαρά που παρευρίσκομαι στις εργασίες της 2^{ης} Συνεδρίας των
Επιτροπών Παρακολούθησης των Ταμείων Εσωτερικών Υποθέσεων της
Προγραμματικής Περιόδου 2021-2027. Οι Επιτροπές Παρακολούθησης αποτελούν
όργανο με καθοριστικό ρόλο ως προς την παρακολούθηση της υλοποίησης των
Προγραμμάτων των Ταμείων και την επίτευξη των στόχων εκάστου, καθώς και ως προς
την ανταλλαγή απόψεων για ζητήματα μετανάστευσης και εσωτερικής ασφάλειας.

Η Κύπρος συγκαταλέγεται στα κράτη μέλη πρώτης γραμμής της Ευρωπαϊκής Ένωσης
και διαχρονικά δέχεται έντονες μεταναστευτικές πιέσεις. Αυτή τη στιγμή, το 5,4% του
πληθυσμού της χώρας είναι είτε αιτητές είτε δικαιούχοι διεθνούς προστασίας. Οι πολιτικές
εντάσεις και συγκρούσεις που μαίνονται αυτή τη στιγμή στην περιοχή, ενδέχεται να
προκαλέσουν πιέσεις στα ευρωπαϊκά κράτη με αυξημένες μεταναστευτικές ροές. Για την
όσο καλύτερη διαχείριση μιας τέτοιας εξέλιξης, απαιτείται σωστή και έγκαιρη
προετοιμασία σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο.

Αναντίλεκτα, οι προκλήσεις που δημιουργεί το μεταναστευτικό πρέπει να
αντιμετωπίζονται συλλογικά από τα ευρωπαϊκά κράτη, στη βάση της συνευθύνης και της

αλληλεγγύης που προκύπτουν από την ιδιότητά μας ως μέλη της Ένωσης. Στο πλαίσιο αυτό, είναι ανάγκη να υλοποιηθούν άμεσα τα μέτρα που περιλαμβάνονται στο νέο Σχέδιο Δράσης της ΕΕ για την Ανατολική Μεσόγειο. Η υιοθέτηση, σε ευρωπαϊκό επίπεδο, ενός συστήματος αξιολόγησης αναγκών για την προώθηση της νόμιμης μετανάστευσης και των διαδικασιών για παραχώρηση αδειών μετανάστευσης στοχευμένα, είναι εκ των μέτρων πρέπει πάραυτα να εφαρμοστούν, ώστε να περιοριστεί η παράνομη μετανάστευση.

Αγαπητοί,

Κατά την Προγραμματική Περίοδο 2014-2020 υλοποιήθηκαν, στο πλαίσιο των Εθνικών Προγραμμάτων των Ταμείων Εσωτερικών Υποθέσεων, έργα με συνολική χρηματοδότηση, από ευρωπαϊκούς και εθνικούς πόρους, ύψους €116,7 εκατομμυρίων (€106,8 από ενωσιακούς πόρους και €9,9 από εθνικούς). Επιπλέον, εξασφαλίστηκαν επιπρόσθετα κονδύλια απευθείας από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για διαχείριση του μεταναστευτικού, με αποτέλεσμα η συνολική δαπάνη για έργα να ανέλθει στα €126,9 εκατομμύρια ενωσιακών και εθνικών πόρων κατά την Προγραμματική Περίοδο 2014-2020.

Για την Προγραμματική Περίοδο 2021-2027, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ενέκρινε αυξημένη κατανομή κονδυλίων προς την Κύπρο, στο πλαίσιο των Προγραμμάτων των Ταμείων Εσωτερικών Υποθέσεων, ύψους €162 εκατομμυρίων. Το ποσό αυτό περιλαμβάνει €134 εκατομμύρια από ευρωπαϊκούς πόρους και €28 εκατομμύρια από εθνικούς.

Επίσης, αναγνωρίζοντας το δυσανάλογο βάρος που επιφέρουν οι μεταναστευτικές ροές στην Κύπρο ως κράτος μέλος της πρώτης γραμμής, η Επιτροπή ενέκρινε απευθείας επιπρόσθετα κονδύλια, όπως για παράδειγμα:

- συνολικά €75,2 εκατομμύρια από ενωσιακούς (€67,7 εκ.) και εθνικούς (€7,5 εκ.) πόρους, που προορίζονται για την ανέγερση του Κέντρου Φιλοξενίας Αιτούντων Διεθνή Προστασία «Λίμνες» και Προαναχωρησιακού Κέντρου,

- συνολικά €6,7 εκατομμύρια ενωσιακών πόρων για την παροχή διαμονής σε εκτοπισμένους Ουκρανούς, με πλήρη χρηματοδότηση από την ΕΕ.
- €31 εκατομμύρια για την υλοποίηση δύο Ειδικών Δράσεων, οι οποίες αφορούν στην ενίσχυση της διοικητικής ικανότητας και την αναβάθμιση των υποδομών των Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας, όσον αφορά στον τομέα των ασυνόδευτων ανηλίκων.

Συνολικά, για την υλοποίηση των Προγραμμάτων και των δράσεων της Κυπριακής Δημοκρατίας, στο πλαίσιο της Προγραμματικής Περιόδου 2021-2027, έχουν εγκριθεί μέχρι στιγμής ποσά που ανέρχονται συνολικά σε €276,4 εκατομμύρια. Παράλληλα, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει αναθέσει απευθείας στον Διεθνή Οργανισμό Μετανάστευσης Ελλάδας ποσό ύψους €22 εκατομμυρίων για την αναβάθμιση του Κέντρου Πρώτης Υποδοχής «Πουρνάρα».

Πέραν της οικονομικής ενίσχυσης που παρέχεται στην Δημοκρατία από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εξίσου σημαντική είναι η στήριξη με προσωπικό που παρέχεται στο πλαίσιο του Σχεδίου Στήριξης της Κύπρου από τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Ασύλου. Το προσωπικό του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Ασύλου που απασχολείται στη χώρα μας, παρέχει υπηρεσίες εξέτασης αιτήσεων ασύλου, στελέχωσης των Κέντρων υποδοχής και φιλοξενίας, διευκόλυνσης της διαδικασίας μετεγκατάστασης, μετάφρασης και εκπαίδευσης. Ταυτόχρονα, ο Οργανισμός συμβάλλει στον εξοπλισμό των Κέντρων, με προκατασκευασμένα γραφεία ή/και οικιστικές μονάδες. Τα 240 περίπου άτομα του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Ασύλου, που στελεχώνουν τα αρμόδια Τμήματα, αποτελούν την πολυπληθέστερη ομάδα του Οργανισμού σε κράτος μέλος και ο συνολικός προϋπολογισμός για το 2022 ανήλθε στα €12 εκατομμύρια.

Κυρίες και Κύριοι,

Σημαντικό μέτρο για αντιμετώπιση της παράνομης μετανάστευσης είναι η προώθηση των επιστροφών. Μέχρι και τον Οκτώβριο, το 25,3% των αιτήσεων που υποβλήθηκαν εντός

του 2023 αφορούσαν πρόσωπα από ασφαλείς χώρες. Το ποσοστό για το 2021 και το 2022 ήταν 41,29% και 40,32%, αντίστοιχα.

Είναι λοιπόν αντιληπτή η σημασία ενίσχυσης του τομέα των επιστροφών, πολιτική που ιεραρχείται το Υπουργείο Εσωτερικών υψηλά στις προτεραιότητές του. Ενδεικτικό της σημασίας που αποδίδεται, είναι το γεγονός ότι από τον Απρίλιο έχει σταδιακά υπερδιπλασιαστεί ο αριθμός των εξεταστών αιτήσεων ασύλου, που σε συνδυασμό με τη μείωση κατά 50% στον αριθμό των νέων αιτήσεων, έχει οδηγήσει σε αύξηση του αριθμού των επιστροφών κατά 60% σε σχέση με το 2022. Συγκεκριμένα, σε απόλυτους αριθμούς, μέχρι τον Οκτώβριο 2023 αποχώρησαν από την Κύπρο 9.300 πρόσωπα, σε σύγκριση με 5.800 που είχαν αποχωρήσει την αντίστοιχη περίοδο του 2022. Λαμβάνοντας υπόψη και τα μέχρι στιγμής δεδομένα για τον μήνα Νοέμβριο, όπου παρατηρείται η ίδια αυξητική τάση, είναι σημαντικό να σημειώσω ότι, για πρώτη φορά, το ισοζύγιο αφίξεων-επιστροφών παρουσιάζει θετική εικόνα, με την Κύπρο να βρίσκεται στις πρώτες θέσεις ανάμεσα στα κράτη μέλη της ΕΕ σε απόλυτους αριθμούς επιστροφών.

Το ζήτημα των επιστροφών απαιτεί συντονισμένες δράσεις σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης. Θεωρούμε ουσιαστικής σημασίας την προώθηση σύναψης συμφωνιών με τρίτες χώρες, μέτρο που περιλαμβάνεται στο Σχέδιο Δράσης της Ανατολικής Μεσογείου και αναμένεται να συμβάλει στην αποσυμφόρηση των κρατών μελών, ιδιαίτερα εκείνων της πρώτης γραμμής.

Την ίδια στιγμή, η σύσταση και η λειτουργία του Υφυπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου αποτελεί για την Κυβέρνηση σημαντική παράμετρο στην προσπάθεια για ολιστική προσέγγιση και αποτελεσματική διαχείριση του μεταναστευτικού. Το σχετικό νομοσχέδιο είναι προς συζήτηση στην αρμόδια Επιτροπή της Βουλής και ευελπιστούμε πως σύντομα θα οδηγηθεί για ψήφιση στην Ολομέλεια του Σώματος.

Κυρίες και Κύριοι,

Κλείνοντας, θα ήθελα να ευχαριστήσω την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Ασύλου και τον Διεθνή Οργανισμό Μετανάστευσης για την συνεχή, πρακτική στήριξή τους προς την Κυπριακή Δημοκρατία και τη συμβολή τους στην προσπάθειά μας για αποτελεσματική διαχείριση του μεταναστευτικού. Θα ήθελα επίσης να μεταφέρω τα συγχαρητήριά μου στη Μονάδα Ευρωπαϊκών Ταμείων για την υποδειγματική διαχείριση και την υψηλή απορροφητικότητα των κονδυλίων που εμπίπτουν στα Ταμεία Εσωτερικών Υποθέσεων.

Εύχομαι καλή επιτυχία στις εργασίες της σημερινής συνεδρίας.
